

KARJALA LÄHTEE EVAKKOON

Lappeenrannan perinteikkään panimon lopettamispäätös sai Karjala-oluen kannattajat kadulle. Kun Hartwallin johto saapui marraskuiselle kenttäkierrokselleen, oli vastaanotto poikkeuksellinen. Panimon työntekijät, teekkarit ja kaupunkilaiset vaativat soittokunnan säästyksellä Karjala-oluen säilymistä synnyinsijoillaan.

– Se on sitten pelkkää evakkoa, mitä tarjotaan, kun Hartwall vie merkin täältä. Johto ei ole kyllä loppuun asti miettinyt synnyinseudun merkitystä myynnille, totesi panimon pääluottamusmies Taisto Tiusanen kitkerästi.

Toimitusjohtaja Erkki Bäckman ei nähnyt kuitenkaan mitään mahdollisuuksia yli satavuotiaan panimon toiminnan jatkamiselle. Hartwall haluaa keskittää toimintansa neljään yksikköön: Helsinkiin, Kaarinaan, Lahteen ja Tornioon. Bäckmanin mukaan seitsemään tuotantolaitokseen konsernilla ei ole enää varaa; neljäkin on jo liikaa.

– Jos Karjala menee, lopetamme oluen juonnin kokonaan, uhkasivat haalareihin pukeutuneet Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun opiskelijat.

– Tuota minä en kyllä usko, Bäckman vastasi. Sen sijaan hän uskoi Karjalaan enemmänkin kansallisena kuin paikallisena olutmerkkinä.

Vielä viime talvena Lappeenrannan panimon merkitystä korostettiin suomalaisen

olutkulttuurin tukijalkana. Toimintaa alettiin tosin sopeuttaa laskeviin markkinoihin työntekijöitä irtisanomalla. Tuotantoyksikön henkilövahvuus on tällä hetkellä 70, ja henkilöstön tulevaisuus ratkeaa helmikuussa päättyvien yt-neuvottelujen jälkeen. Pääluottamusmies Taisto Tiusanen pitää konsernin johdon yksiselitteistä lopettamispäätöstä tyrmävänä neuvotteluavauksena.

– Emme me ole tappiota tuottaneet, virvoitusjuomapullot ne ovat hyllyyn jääneet, hän sanoi. Panimolaisten harmin aihe onkin juuri se, ettei saneerauksia toteuteta tappiota tuottavalla sektorilla Helsingissä, vaan kuulun olutmerkin synnyinsijoilla.

Mielenosoittajat muistuttivat, että Karjalan avulla Hartwall pääsi aikoinaan nousuun, nyt ”oma ryssä” tuli tyhjentämään olutsammiot. Erkki Bäckman puolustautui kuluttajien ostovoiman nopealla heikkenemisellä. Oluen ja virvoitusjuomien myynti on laskenut voimakkaasti heinäkuusta lähtien. Konsernilla on liikaa kapasiteettia köyhtyvän Suomen tarpeisiin.

– Suurempiin tuotantoyksikköihin on pakko mennä, eihän esimerkiksi Ranskassakaan ole kuin kaksi panimoa, Bäckman perusteli.

Torvisoittokunnan puhaltessa Karjalaisten laulua ja Hartwallin lipun roikkuessa puolitalangossa panimon kontto-

rin pihalla kätteli Erkki Bäckman kunniakujaan asettuneet hiljaiset työntekijät. Heille johto lupasi vielä keväällä valoisia näkymiä, nyt mielialat tiivistyivät yhteiseen ajatukseen: meitä on petetty.

– Näinkö Hartwall vaalii perinteitä, kysyivät mielenosoittajat.

Panimon historia alkoi kesäkuusta 1891, jolloin Lappeenrannan Olut ja Portteritehdas sai liikeluvan. Vanhan panimon olutmerkki oli Pöytä-olut; nimi vaihtui sodan jälkeen Karjala-olueksi. Kun Hartwall ryhtyi harjoittamaan panimo toimintaa vuonna 1966, lainattiin Karjalan maakuntavaakunasta pullon kylkeen miekka ja sapeli. Etiketti kiusasi kovasti korkean tason neuvostomat-kailijoita, mm. suurlähettiläs Kovalevia, mikä lisäsi rajusti myyntiä keskioluen vapautumisen ohella. Karjalan valmistusta olikin hajasijoitettava myös Hartwallin muihin panimoihin. ”Karjalasta kajahtaa” -iskulauseen myötä Hartwall alkoi kohota maan johtavaksi oluenpanijaksi.

Mielenosoittajien mielestä Lappeenrannan panimon uhraaminen johtuu Hartwallin ahneudesta: 80-luvun huumas- sa kahmittiin liikaa tuotantolaitoksia. Kun lama yllätti, ei tukijalka enää löytynytään Karjalasta vaan Lapin Kullasta ja vanhan panimon tarinan Lappeenrannan kaupunginlahden rannalla kerrottiin olevan lopussa.

Erkki Bäckman myönsi, että Lappeenrannan panimo on Suomen ainoa panimon näköinen panimo. Pienpanimoksi se on hänen mielestään kuitenkin liian suuri ja suureksi tuotantolaitokseksi liian pieni. Huippukapasiteetti on noin 25 miljoonaa litraa olutta vuodessa. Laitoksen alasajo alkaa kevään mittaan ja päätuotteen teko siirtyy Saimaan rannalta Auran rannalle, Hartwallin Kaarinan panimoon. Lappeenrannan panimon tulevasta käytöstä Hartwall ei ole esittänyt suunnitelmia. Rakennuksia ei voida kuitenkaan purkaa, koska vanhimmat osat ovat suojelukohhteita. Mielenosoittajajoukko ihmetteli, kuinka konsernissa voidaan tehdä näin äkkinäisiä päätöksiä suurista asioista. Erkki Bäckman vetosi yritysjohdon velvollisuuksiin osakkaita kohtaan: kun tuotantorakenteen vaatii leikkauksia,



Mielenosoittajat luovuttivat toimitusjohtaja Erkki Bäckmanille Karjala-olut -rintamerkin.

Kuva: Lasse Karola

on niihin mentävä nopeasti.

Mielenosoittajat keräsivät kylttinsä, ja pasuunat, klarinetit ja trumpetit peitettiin ko-

teloihin. Evakko-olut ei ainakaan näitä ihmisiä innosta.

MARJATTA JAATINEN

TAITTUVAT TRENDIT

Ruotsalaisen politiikan ja joukkoviestinnän tutkijat ovat ymmällään. Miten pitäisi tulkita kansalaismielipiteen muutoksia? 80-luvun jälkipuoliskon selvät kehitystrendit kansalaisten suhtautumisessa ydinvoimaan, ympäristökysymykseen, julkisen sektorin laajuuteen, hallitukseen ja

Ruotsin jäsenyyteen Euroopan yhteisössä näyttävät taittuneen uuden vuosikymmenen alettua.

Göteborgin yliopiston valtiopoliin ja viestinnän laitokset ovat vuodesta 1986 lähtien toteuttaneet tutkimusta "Yhteiskunta, kansalaismielipide ja joukkotiedotus". Vuosittain

seurataan 2 500 hengen edustavalle otokselle tehdyin postikyselyin kansalaisten suhdetta medioihin ja muutamia keskeisiä poliittisia ja yhteiskunnallisia teemoja koskevien mielipiteiden muutoksia. Tuloksia julkaistaan erityisenä SOM-sarjana.

Tänä vuonna ilmestynyt sar-